

Kouzlo bleskových informací

1. Pohádka, nebo skandální odhalení?

Za devatero horami, za devatero řekami a devatero lesy, prostě daleko od nás – lidí chytrých, sympatických a úspěšných, žije politováníhodný lidský druh. Jsou tam chátrající muži na dně, ženy slepice, lidé staří a veskrze jednodušší, bez schopnosti žít plný život bez zloby a závisti. Lidi, kteří čtou **hnusný** a lživý bulvár.

Což o to, sama pohádka začíná povzbudivě. Problém je však v číslech. Ta prokazují, že za devatero horami žije naprostá většina z nás. Inteligentních sympat'áků a sebevědomých žen, jako jste vy nebo já, odkojených výlučně seriózními a užitečnými informacemi je zneklidňující menšina.

2. Možné je jen jedno vysvětlení. Bulvární zprávy čte většina z nás. Ne že by je četla pravidelně nebo výlučně (tady je uklidnění namístě), ale je s nimi v docela přátelském, intimním kontaktu. Prostě zafunguje otvírák, lascivní foto a máme to v tašce, navzdory svému pulírovanému Já. Ve světě na toto téma existuje řada výzkumů. Zdá se, že bulvár čtou jak úspěšní muži, tak i ambiciózní mladé ženy, a lidé v nepříznivé životní situaci se mu vyhýbají. Možná na to prostě nemají. Bylo by správné poznamenat, že i mezi bulvárem a bulvárem existují velké rozdíly. Někdy se zdá, že větší než mezi bulvárem a klasickými novinami.

3. Za klíčovou dírkou

Nemusíme se proto na sebe zlobit. Pátrací reflex patří k základnímu vzdělání každého kojence a vnitřní puzení být v obraze zůstane naší naléhavou potřebou už po celý život. **V přemíře informací** se zdá být klíčová dírka ten správně přitažlivý formát. Iluze rozpuštěných hranic mezi námi a celebritou je dokonalá. Bulvár je především styl, až potom obsah. A způsob oslovení je to, co přeje kolektivnímu šmírování. Ostatně voyerismus v sobě zahrnuje uspokojení z bezpečné extáze na jedno použití a bez zjevného rizika.

Život za klíčovou dírkou je přece jenom zajímavější než každodenní rutina. Vzestupy a pády celebrit umožňují souhlasné přikývnutí s tím či oním podle životního cyklu, ve kterém se právě nacházíme. To, že v bulváru je zdravé uvažování nahrazeno jen myšlením, je pro naši rovnováhu nedoceněný fakt, stejně jako možnost zaujmout stanovisko. Sice opožděně, ale o to hlasitěji. Jenže měřit bulvár spravedlivým metrem je stejně naivní jako protestovat před cirkusem, že chovají králíky v klobouku. Nechovají, je to jen trik. Přiznejme si, že lidská schopnost vymyslet podvod má navrch před naší schopností ho prohlédnout.

4. Trh mocnější než velmoc

Když začátek sliboval pohádku, měli bychom se jí držet a pokračovat v příběhu o dobru v novinách a zlu v bulváru. Rádcové celého světa brousí tužky a malují dělicí čáru mezi jedněmi a druhými. **Jak se to rýsuje**, nebude to přímka a konec je v nedohlednu, možná to bude kruh. Chybí nám nový Cimrman, který by odvážně aktualizoval výrok svého kolegy rodáka Komenského: „Ne škola, ale život hrou“. Svůj výrok by doložil obsáhlou a brilantní analýzou českých médií poté, co je zasáhla barevně vyvedená, do nejmenších detailů vykreslená ruka trhu. Trh dal najevo, že by informace neměly zákazníka nudit. A to je dobrý důvod pro konec pohádky o sedmé velmoci a jejím loajálním a dychtivém čtenáři.

5. Noviny jako zboží

„Nechci kázat pravdu v prázdném kostele,“ prohlásil jeden americký novinář v bouřlivé diskuzi o charakteru novin. Jaká pravda? Jaký kostel? Jaký charakter? Tvrdé poznání, že informace a zábava se staly tržními komoditami vzájemně zastupitelnými (*infotainment*), stejně jako třeba pasty na zuby, zde zapůsobilo jako mozkový paralyzér. Možná, že tady by byl protest namístě – ano, vydavatelé **chovají králíky v klobouku**. Před znuděným publikem defiluje narůstající řada ušáků s exotickými jmény, která matou i ostřílené trafikanty. Mizící čtenáře nahradily cílové skupiny spotřebitelů vytvářející umělé lidské ostrovy.

6. Zkušený pohled na věc vystřídal hravě svůdný *life style*. Prázdnější bulvár, který už více než sto let dělá svoje. Zato noviny ztratily půdu pod nohama. Zahodily schopnost pracovat s informacemi, vyprávět dobré příběhy a co horšího – dávat lidi dohromady. Zdomácněl model bleskových zpráv na jedno použití, případně bez použití (jsou to ještě zprávy?). Vytratil se čtenář a nahradil ho konzument, který si pro svoji večerní hygienu může vyčistit nejen zuby, ale i hlavu náhodně vybraným titulem. V minulých stoletích polemiky začínaly úvodem: „Četl jsem něco, co mi nedalo spát“, ale ten výraz z naší slovní zásoby prostě vymizel.

Source: autor Petr Styx, <http://www.zivotnistyl.cz/autor.asp?AiD=3&page=3>, 4.2.2013

1. Jaké je synonymum podstatného jména „hnusný“ v odstavci 1?

- A. nepravdivý
- B. vlezlý
- C. nechutný
- D. negativní

2. Jaký výraz z odstavce 1 nejvíce evokuje pohádku?

- A. Ženy slepice
- B. Za devatero horami
- C. Žije politováníhodný lidský druh
- D. Bez schopnosti žít plný život bez zloby

3. Proč odstavec 3 nese název „Za klíčovou dírkou“?

- A. Přejeme si vidět život zmenšeně a zkresleně
- B. Neumíme hodnotit, ale jenom se dívat
- C. Pozorovat a nebýt při tom viděn nám vyhovuje, jsme schováni
- D. Nečteme všechno a používáme jakýsi filtr

4. Jaký je slovesný přísudek ve větě, která začíná slovy „v přemíře informací“ v odstavci 3?

- A. Se zdá být formát
- B. Se zdá
- C. Zdá se být přitažlivý formát
- D. Se zdá být

5. Čím autor v textu dokazuje existenci vysokého počtu čtenářů bulváru?

- A. Vlastními zkušenostmi
- B. Zmínkou o lidské lenosti
- C. Zmínkou o statistických důkazech
- D. Zcela smazanou hranicí mezi všemi druhy novin

6. Co znamená vyjádření „jak se to rýsuje“ z odstavce 4?

- A. Jak se dělají noviny
- B. Jak to s novinami vypadá
- C. Jak si to trh naplánoval
- D. Jak se v novinách používá design

7. Proč autor v odstavci 5 používá vyjádření „chovají králíky v klobouku“?

- A. aby vyjádřil exotičnost a přitažlivost bulváru
- B. aby poukázal na klamy, a tedy nepravdy v tisku
- C. aby upozornil na naivitu a dětinskost čtenářů
- D. aby se vysmál hloupostem, o kterých bulvár píše

8. Co chce autor říci odstavcem 5?

- A. Že jsme propadli iluzi
- B. Že neexistují nekomerční noviny
- C. Že prodavači novin mohou mít psychické problémy
- D. Že seriózních zpráv ubývá

9. V jaké době jsme začali hledat zprávy o známých lidech?

- A. Přivedl nás k tomu až vývoj bulvárního tisku
- B. Když jsme se setkali s lidmi, kteří se o to zajímali
- C. Když jsme zažili nějaké osobní problémy
- D. Celebrity nás vždy zajímaly

10. Proč autor jako přirovnání v souvislosti s četbou bulváru zmiňuje zubní hygienu?

- A. Především proto, že při čištění zubů moc nepřemýšlíme
- B. Protože cítíme potřebu očistit se od špíny v politice
- C. Protože čištění zubů probíhá vždy velmi rychle
- D. Protože toužíme stále po nových a jiných zubních pastách

11. Jaký je podle textu hlavní rozdíl mezi tištěnými zprávami dnes a dříve?

- A. Dříve byly zprávy propracovanější
- B. Dříve byly zprávy delší
- C. Dříve zprávám lidé věřili
- D. Dříve se lidé o zprávách dohadovali

12. Které z následujících tvrzení je podle textu pravdivé?

- A. Bulvár čteme v pozitivní životní situaci
- B. Bulvár čteme úplně všichni
- C. Bulvár čteme minimálně, klasické noviny denně
- D. Bulvár čteme skoro všichni

ANSWER KEY

1. C

2. B

3. C

4. A

5. C

6. B

7. B

8. D

9. D

10. A

11. A

12. D